

УДК 347.2: 336.71

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2018.30.132884>

К. А. Возняковська, канд. юрид. наук, доцент
Чернівецький юридичний інститут НУ «ОЮА»
Кафедра цивільно-правових дисциплін
вул. Г. Сковороди, 7, Чернівці, 58002, Україна

ПРО ПРИНЦИПИ ПРАВА НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Статтю присвячено принципам права неспроможності банків. Виділено такі принципи, як захист прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків; принцип адміністративного управління процесами банкрутства банків; принцип відокремлення установчо-наглядових та управлінських функцій в праві банківського банкрутства, що ґрунтується на розмежуванні компетенції НБУ та Фонду гарантування вкладів; принцип пріоритету погашення вимог фізичних осіб та деякі інші.

Ключові слова: право неспроможності банків; принципи процедури банкрутства, банківська система, ліквідація банків.

Постановка проблеми. Процедури неплатоспроможності банківських установ врегульовані особливою сукупністю правових норм, в основі яких лежать закони України «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI. Будучі відірваними від звичайних процедур банкрутства порядок визнання банку неплатоспроможним ґрунтується на власних загальних засадах, прямо визначених у законі, чи таких, що випливають із нього.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для звичайного банкрутства у доктрині права виділяються принципи правового регулювання банкрутства. Зокрема, П. Д. Пригуза виділяє принципи публічності, офіційності, принцип права на справедливий судовий розгляд справи, принципи добросовісності, розумності та справедливості, верховенство права, законності, змагальності, розподілення ризиків, принцип «власність зобов'язує», принципи конкуренції (конкурсу), судового нагляду, процесуального плюралізму [1]. В юридичній літературі принципи звичайного банкрутства розглядали також В. В. Джузь [2, с. 214-215]; Б. М. Поляков [3, с. 15-19], В. П. Козирева [4, с. 34-39], В. В. Ридзівілюк [5, с. 23-25] та деякі інші. На фоні такої уваги до принципів звичайного банкрутства спостерігається значна прогалина у правовій науці у питаннях принципів неплатоспроможності банківських установ, які згадуються лише у роботах В. В. Ридзівілюк [6, с. 16], але переважно з позицій попередження процедур банкрутства, а не їх цілісного сприйняття.

Метою цієї роботи є дослідження принципів правового регулювання неплатоспроможності банківських установ.

Виклад основного матеріалу. Якщо проаналізувати закони «Про банки та банківську діяльність» та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», то в них згадується лише один принцип регулювання банківської неспроможності. Йдеться про положення ст. 39 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», якими встановлено, що протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації виконавча дирекція Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі – ФГВФО) затверджує план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу «найменших витрат для Фонду». Ці положення фактично дублюються у ч. 4 ст. 40, ч. 6 ст. 41 (результати конкурсу з продажу майна банку), ч. ч. 8, 17 ст. 42 (результати конкурсу з продажу перехідного банку) цього Закону.

Такий принцип, закріплений однобічно без урахування пропорційності заходів впливу та без підкріплення іншими принципами, виглядає суперечливо. У такому вигляді він може нести загрозу порушення прав вкладників та кредиторів банків, його

акціонерів та загалом економічної системи держави. Адже держава не може виходити в економічній політиці лише з власних меркантильних міркувань втрат бюджету чи активів державних установ – потреби розвитку економіки загалом та фінансової стабільності є об'єктивно пріоритетнішими, що й підтверджується європейським досвідом, як буде показано нижче.

Відсутність прямої вказівки в законі на інші принципи права банківської неспроможності зовсім не означає, що вони відсутні, позаяк принципи права, на відміну від принципів закону є системоутворювальними його елементами, які впливають з самої спрямованості правового регулювання.

У цьому разі варто згадати про поняття принципів права, під якими розуміються ідеї, теоретичні, нормативно-керівні положення того чи іншого виду людської діяльності, які конкретизуються в змісті правових норм та об'єктивно зумовлені матеріальними умовами існування суспільства (див., наприклад: [7]).

У роботах французького вченого Ж. Л. Бержеля під принципами розуміються «положення (правила) об'єктивного права (а не природного або ідеального права), які можуть виражатися, а можуть і не відображатися в текстах, але (обов'язково) застосовуватися в судовій практиці та мають достатньо загальний характер». На думку вченого «саме загальний характер загальних принципів найкраще характеризує їх дефініцію та дозволяє відокремити їх від простих юридичних правил» [8, с. 168-169]. Загальні принципи складають базу будь-якої юридичної конструкції. «Юридичні правила можуть бути сформульовані і можуть розвиватися тільки з оглядкою на загальні принципи права та за їх участю; правила повинні узгоджуватися з загальними принципами, хоча іноді можуть від них відступати» [8, с. 178]. Крім того варто дослухатися до думки вчених, які зазначають, що принципи права – це не тільки те, що міститься в нормах, або виводиться із змісту норм (це традиційний погляд на галузеві принципи права), але й категорії професійної правосвідомості, атрибут правового мислення, що тим чи іншим чином, але обов'язково виявляється в процесі застосування норм права [9]. *Principium* (лат.) – початок, першо-основа; в юстиніанових компіляціях – вступна частина текстів; походить від *princeps* – проводир, глава, творець [10, с. 259]. З сучасних вітчизняних теоретичних досліджень у цьому контексті приваблює думка А. М. Колодія, який під принципами права розуміє «такі відправні ідеї його буття, які виражають найважливіші закономірності, підвалини даного типу держави і права, є однопорядковими із сутністю права та утворюють його основні риси, відрізняються універсальністю, вищою імперативністю і загальнозначимістю, відповідають об'єктивній необхідності побудови та зміцнення певного суспільного ладу. Принципи права спрямовують і надають синхронності всьому механізмові правового регулювання суспільних відносин» [11, с. 48]. Не можна не погодитися й з думкою одеських теоретиків права про те, що принципи права «пронизують нормосферу права і визначають найбільш значимі межі та правила функціонування всієї системи правових приписів» [12, с. 28].

З цих положень можна вивести, що принципи права неспроможності становлять основні керівні ідеї побудови правового забезпечення банківських банкрутств, які виражають найважливіші закономірності, підвалини відповідних процедур, спрямовують у єдиному напрямі і надають узгодженості всьому механізмові правового регулювання відносин неспроможності банків, визначають найбільш значимі межі правового впливу НБУ та ФГВФО на відповідні відносин.

В. В. Ридзівілюк, розглядаючи принципи правового регулювання банкрутства банків, відзначає дві особливості у регламентації відповідних процесів: до неплатоспроможного банку застосовуються виключно позасудові процедури та заходи; у правовому регулюванні акцент перенесений не на збереження неплатоспроможного банку, а на збереження його капіталу, активів. З цього приводу авторка робить висновок, що «такий принцип інституту неплатоспроможності банків, як збереження банку як суб'єкта господарювання втрачає свою обов'язковість, натомість на перший план висуваються такі принципи, як захист кредиторів при неплатоспроможності банку та пріоритетне задо-

волення їх вимог, а також збереження капіталу та активів банку, що перебуває у стані неплатоспроможності» [6, с. 16].

Дійсно, неплатоспроможність банків як певна процедура, що здатна бути розвернута у бік ліквідації банку, не характеризується застосуванням до неплатоспроможного банку судових процедур, але це не означає, що правове регулювання відповідних відносин акцентується на збереженні його капіталу, активів. По-перше, такий висновок, не підтверджується прямими вказівками закону, по-друге, він логічно не впливає з позасудового характеру процедури банківського банкрутства.

Про збереження капіталу банку та його активів можна було б говорити лише тоді, якщо б у результаті застосування неплатоспроможності банку пріоритетним планом врегулювання вважалося передача активів банку перехідному банку чи продаж банку інвестору, державі, перед іншими способів реалізації процедури неспроможності. Але Закон «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» не передбачає будь-якого пріоритету одних заходів щодо реалізації процедури неплатоспроможності банку від інших. Зокрема, визначені можливими заходами плану врегулювання згідно з ст. 39 Закону: 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладями фізичних осіб у порядку, встановленому законом; 2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку; 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; 4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; 5) продаж неплатоспроможного банку інвестору. З цих положень випливає, по суті, байдуже ставлення законодавця як до збереження банку, так і до збереження його активів, а першим пунктом наводиться безцільова ліквідація банківської установи. Причому, як показує досвід банківських банкрутств в Україні, саме ліквідація банку без збереження його активів набула характер звичайного банківсько-банкрутного процесу.

І навпаки, неодноразове, навіть без зайвої потреби шляхом дублювання законодавчої вказівки, як вже згадувалося вище, наводиться принцип найменших витрат для ФГВФО, що докорінно суперечить будь-якому позитивному для розвитку капіталів чи банківської справи плану врегулювання неплатоспроможності.

Також можна звернути увагу на те, що принцип збереження капіталів та активів банку не можна виділити навіть як перспективну категорією, позаяк він є містить нездолану внутрішню обмеженість. Йдеться про протиставлення активів пасивам банку як боржника. Пасиви мають не менше значення для права банківської неспроможності, аніж активи. Тут треба враховувати, що активи банків – «це частина бухгалтерського балансу, що характеризує розміщення й використання залучених банком коштів з метою одержання прибутку і підтримання ліквідності банку»; а пасиви – «частина бухгалтерського балансу, що відображає в грошовому вираженні джерела утворення коштів банку... Основним джерелом коштів банку, як правило, є депозити фізичних і юридичних осіб, а крім того, кошти центральних (національних) банків, кредити, залучені в інших комерційних банках, облігаційні позики, розміщені на ринку» [13]. Отже, якщо б у процесі процедур банківської неспроможності можна було б зберегти активи, а пасиви погасити, то виникло б непропорційне позбавлення суб'єктів господарювання та фізичних осіб – клієнтів банківських установ їх капіталовкладень. Подібний конфіскаційний спосіб процедур неплатоспроможності не лише суперечить принципам приватного права, що лежать в основі сучасної ринкової економіки, але й – при спробі його запровадження – неодмінно призвів би до повного спотворення банківської системи, яка була б втратила довіру й була б відірвана від іншої економіки й інвестиційних процесів.

Отже, якщо б і ставилося завдання модернізації сучасного законодавства України про банківську неспроможність, то слід було б запровадити принцип збереження активів та пасивів банку у процесі банківських банкрутств. Саме у такому вигляді можна було б

говорити про позитивну ідею правового регулювання банкрутства. Але позитив від відповідного впровадження міг би виникнути лише за умови, що цей принцип відображав би пріоритет узгоджених із цим принципом заходів плану врегулювання банківської неспроможності перед іншими заходами, чого сьогодні не спостерігається.

Попри висловлені вище побажання щодо запровадження нового принципу у механізм правового регулювання права банківського банкрутства, необхідно звернути увагу на інші, крім передбаченого чинним законом принципу «найменших витрат Фонду», що становлять основу чинної системи правового регулювання.

Звичайно, тут можна говорити про дію таких загально-правових принципів, як верховенства права, розумності та добросовісності, судового захисту прав та інтересів осіб тощо, застосування яких ґрунтується на Конституції та не може обмежуватися нормами спеціального законодавства. Але важливо зупинитися саме на тих узагальнюючих ідеях правового масиву банківського банкрутства, що відображають його суть та загальну спрямованість, а також мають потенціал заповнення прогалін у правовому регулюванні при застосуванні аналогії права.

Виходячи із мети державного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб (ст. 3 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»), яка покладена в основу права банківських банкрутств, можна виділити принципи захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків.

Як видається, на основі приписів законів України «Про банки та банківську діяльність» та «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» основним принципом відповідної системи норм виступає принцип адміністративного управління процесами банкрутства банківських установ.

Наступним принципом можна вважати принцип відокремлення установчо-наглядових та управлінських функцій в праві банківського банкрутства, що ґрунтується на розмежуванні компетенції НБУ та ФГВФО. Зокрема, усі установчі рішення, щодо визнання банку проблемним, неплатоспроможним, відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку приймаються НБУ на підставі його контрольно-наглядових функцій. Поряд із цим, саме на ФГВФО покладені обов'язки щодо адміністрування неплатоспроможного банку та організації процедур його продажу чи виведення з ринку. Такий принцип розподілу владних повноважень є дискусійним, але на сьогодні саме він визначає спрямованість правил банківського банкрутства.

Наступним може бути виділений принцип пріоритету погашення вимог фізичних осіб щодо вкладів перед правами інших кредиторів неплатоспроможного банку. Цей принцип не лише впливає з гарантування державою вкладів у розмірі 200 тис. гривень, але й з особливої черговості, встановленої в Законі «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Принцип найбільш сприятливого режиму відновлення платоспроможності системних банків у разі введення заходів підтримки банку способами, які не передбачають ліквідацію банку, може бути виведений з загального спрямування заходів плану врегулювання. Звичайно, на жаль, на підставі чинного законодавства не може бути виведений принцип відновлення платоспроможності банків як такий. Але це не виключає застосування правових стимулів до відновлення платоспроможності у разі наявності інвестиційної офери інвесторів чи державної допомоги. Суть такого сприяння може бути зведена до формування механізму продажу банку чи його реструктуризації у спосіб, який дозволяє найбільш ефективно передати права на відповідний банк чи його активи інвестору чи державі з метою подолання кризи неплатежів та іншої проблемності банківської установи. Наприклад, згідно з ч. 10 ст. 40 Закону від 23.02.2012 № 4452-VI після укладення договорів про передачу на користь приймаючого банку активів та зобов'язань неплатоспроможного банку: 1) у приймаючого банку не можуть бути витребувані передані йому активи та зобов'язання на користь неплатоспроможного банку; та 2) власник акцій

неплатоспроможного банку і неплатоспроможний банк не мають права вимагати від приймаючого банку відшкодування будь-яких збитків, понесених у результаті передачі на користь приймаючого банку активів та зобов'язань неплатоспроможного банку, тощо. Таким чином, забезпечуються додаткові гарантії інвесторів та безповоротність процесів при відчуженні активів та пасивів неплатоспроможного банку.

Окремо можуть бути виділені принципи державної допомоги банків, зокрема, системно важливих. Хоча цей принцип не впливає з положень законодавства України про банківську неспроможність, у разі застосування такої допомоги уся сукупність правового забезпечення спрямовується на побудову ефективної та такої, що відповідає публічним інтересам, системі процедурних норм.

Зокрема, можна звернути увагу на принципи, вироблені правилами ЄС, на які неодмінно орієнтується законодавство України. Принципи підтримки фінансових установ утворюють загальну правову політику Спільноти поряд із Керівними принципами державної допомоги зі спасіння та реструктуризації нефінансових підприємств у складних умовах [14]. В останньому разі органи ЄС встановили кілька обмежень щодо державної допомоги. Зокрема, підприємства повинні мати право на отримання державної допомоги тільки тоді, коли вони вичерпали всі варіанти ринкової підтримки та якщо така допомога необхідна для досягнення чітко визначеної мети, що становлять суспільний інтерес. Суб'єктам господарювання дозволяється отримувати допомогу лише один раз протягом 10 років (принцип «один раз, останній раз»). При цьому загальні засади регулювання «основані на зміцненні внутрішнього ринку, підвищенні ефективності державних витрат шляхом кращого внеску державної допомоги на цілі, що становлять спільний інтерес, та більш уважного вивчення стимулюючий ефект, обмеження допомоги до мінімуму та уникнення потенційних негативних наслідків допомоги на конкуренцію та торгівлю».

Принципи державної допомоги фінансовим установами ґрунтуються на специфічних засадах, узагальнених Європейською комісією у Повідомленні про відновлення життєздатності та оцінку заходів реструктуризації у фінансовій сфері в умовах поточної кризи відповідно до правил державної допомоги, коли, «враховуючи системний характер кризи та взаємозв'язок фінансового сектору, на рівні Співтовариства було започатковано низку заходів для відновлення довіри до фінансової системи, збереження внутрішнього ринку та забезпечення кредитування економіки» [15].

Серед відповідного регулювання хоча й не прямо, але з його змісту можуть бути виділені, зокрема, наступні принципи:

- 1) забезпечення фінансової стабільності у процесі надання державної допомоги банкам;
- 2) відновлення життєздатності господарюючого суб'єкта у довгостроковій перспективі, що забезпечує його функціонування без державної допомоги;
- 3) застосування ефективних та пропорційних заходів, що обмежують викривлення конкуренції;
- 4) рівних можливостей як для бенефіціарів державної допомоги, так і для покупців неплатоспроможних банків;
- 5) цілісності збереження внутрішнього ринку та розвитку банків як ключового аспекту уникнення фрагментації та розподілу ринку;
- 6) гнучкості та реалістичності строку виконання необхідних кроків державної допомоги банків;
- 7) належного розподілу тягаря між державами-членами та банками-бенефіціарами з урахуванням загальної ситуації у фінансовому секторі;
- 8) забезпечення можливості надання додаткової допомоги протягом періоду реструктуризації, якщо це обґрунтовано причинами фінансової стабільності;
- 9) застосування державної допомоги на підставі плану реструктуризації, розрахованого на повернення довгострокової життєздатності фінансової установи;
- 10) забезпечення власного внеску банку та його власників у витрати на реструктуризацію проблемного банку задля того, щоб врятовані банки несли відповідну відпо-

відальність за наслідки своєї колишньої поведінки та створити належні стимули для їх майбутньої поведінки;

11) обмеження витрат на реструктуризацію – допомога з реструктуризації повинна обмежуватися витратами, необхідними для відновлення життєздатності;

12) оплатності державної допомоги, що орієнтує на процедури повернення державних капіталовкладень та співмірності державної допомоги з цілями підтримки фінансової стабільності тощо.

Висновки. Як видно, принцип найменших витрат держави не виділяється у складі принципів права неплатоспроможності, а лише наголошується на необхідності забезпечення повернення відповідних капіталовкладень та оплатності державної фінансової допомоги.

Звісно, формування принципів державної допомоги банківським установами в ЄС має специфіку, обумовлену узгодження інтересів різних країн у забезпеченні конкурентного середовища ринку загалом та уникнення субсидування, здатного спотворити конкуренцію на ринку Спільноти загалом. В Україні деякі з цих проблем поки що не стоять на порядку денному, позаяк заходи підтримки надаються самою державою без залучення інших наддержавних утворень. Разом із тим, враховуючи функціонування фінансових ринків у глобальному ринковому середовищі, прагнення України інтегруватися в загальноєвропейські структури, створення зони вільної зони Україна-ЄС, Укладання Угоди, а головне – гостру залежності України від зовнішніх запозичень, законодавча та правозастосовна практика щодо державної допомоги неплатоспроможним банками в Україні у найближчій перспективі об'єктивно вимушена буде орієнтуватися на такі самі принципи.

Вирішення вказаних питань орієнтує на те, що, крім принципів права банківської неспроможності, які загалом синхронізують правила відповідного правового утворення, існують також принципи окремих стадій та заходів у межах процедур банківського банкрутства. Кореляція відповідних загальних та спеціальних принципів права банківської неспроможності досить висока саме у тих напрямках правового регулювання, які найбільш часто застосовуються при банкрутстві та ліквідації банківських установ. Ця теза як раз і підтверджує вищенаведені висновки теоретиків права про те, що виникнення принципів права неодмінно пов'язується із юрисдикційною діяльністю. І хоча загалом право банківської неспроможності не контролюється судом такою мірою, як це передбачено для звичайного банкрутства, але численні судові спори щодо рішень ФГВФО та НБУ доводять, що значимість судової діяльності у відповідних процесах не може применшуватися.

Список літератури

1. Пригуза П. Д. Науково-практичний коментар Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» у редакції з 18 січня 2013 року (доктринальне тлумачення норм права неплатоспроможності та статей 1-21) [Текст] / Павло Дмитрович Пригуза, Альона Павлівна Пригуза. – Херсон : Видавництво «ТДС», 2013. – 303 с.
2. Джунь В. В. Інститут неспроможності: світовий досвід розвитку і особливості становлення в Україні: [Текст] Монографія. – Вид. друге, випр. і доп. – К., Юридическая практика, 2006. – 384 с.
3. Поляков Б. М. Законодавство України про банкрутство: теорія та практика його застосування [Текст]. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. – 240 с.
4. Козирева В. П. Принципи правового регулювання неплатоспроможності та банкрутства [Текст] / В. П. Козирева // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. – 2008. – № 3. – С. 34-39.
5. Радзивілок В. В. Метод, принципи та функції права банкрутства (неспроможності) [Текст] / В. В. Радзивілок // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2010. – вип. 82. – С. 23– 25.
6. Радзивілок В. В. Теоретичні проблеми запобігання банкрутству (неспроможності) [Текст] : автореферат. дис. ... д-ра юрид. наук, спец.: 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право / Радзивілок В. В. – К. : Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2014. – 31 с.
7. Явич Л. С. О принципе научности в работе советского государственного аппарата [Текст] / Л. С. Явич // Правоведение. – 1967. – № 2. – С. 64.
8. Бержель Ж-Л. Общая теория права [Текст] / Под общ. ред. В. И. Даниленко / Пер. с фр. – М.: Издат. дом NOTA BENE, 2000. – 576 с.
9. Беляневич О. А. Про принципи господарського процесуального права (матеріали до лекції на семінарі для суддів господарських судів) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://commerciallaw.com.ua/>

- attachments/160_Belyanovich%20O.A.%20-%20Pro%20pryncy%20gospodarskogo%20protseusalnogo%20prava.pdf.
10. Бартошек М. Римское право: (Понятия, термины, определения) [Текст]: Пер. с чешск. – М.: Юрид. лит., 1989. – 448 с.
 11. Колодій А. М. Принципи права: генеза, поняття, класифікація та реалізація [Текст] / А. М. Колодій // Альманах права. – 2012. – Вип. 3. – С. 42-46.
 12. Актуальні грані загальнотеоретичної юриспруденції : монографія / [Ю. М. Оборотов, В. В. Завальнюк, В. В. Дудченко та ін.] ; за ред. Ю. М. Оборотова. – Одеса : Фенікс, 2012. – 492 с.
 13. Кириченко О. А., Гіленко І. В., Роголь С., Сиротян С. В., Немой О. Банківський менеджмент : Навчальний посібник / К.: Знання-Прес, 2002. – 438 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-2043.html>.
 14. Guidelines on State aid for rescuing and restructuring non-financial undertakings in difficulty: COMMUNICATION FROM THE COMMISSION : 2014/C 249/01 [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2014.249.01.0001.01.ENG.
 15. Commission communication on the return to viability and the assessment of restructuring measures in the financial sector in the current crisis under the State aid rules: 2009/C 195/04 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52009XC0819%2803%29>.

Стаття надійшла 15.05.2018 р.

К. А. Возняковская, канд. юрид. наук, доцент
Черновицкий юридический институт НУ «ОЮА»
Кафедра гражданско-правовых дисциплин
ул. Г. Сковороды, 7, Черновцы, 58002, Украина

О ПРИНЦИПАХ ПРАВА НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ БАНКОВСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Резюме

Статья посвящена принципам права несостоятельности банков. Выделены такие принципы, как защита прав и законных интересов вкладчиков банков, укрепление доверия к банковской системе Украины, стимулирование привлечения средств в банковскую систему Украины, обеспечение эффективной процедуры выведения неплатежеспособных банков с рынка и ликвидации банков; принцип административного управления процессами банкротства банков; принцип отделения учредительно-надзорных и управленческих функций в праве банковского банкротства, основанное на разграничении компетенции НБУ и Фонда гарантирования вкладов; принцип приоритета погашения требований физических лиц и некоторые другие.

Ключевые слова: право несостоятельности банков; принципы процедуры банкротства, банковская система, ликвидация банков.

К. А. Voznyakovska, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor
Chernivtsi Law Institute NU «Odessa Law Academy»
the Department of Civil Law Disciplines
Street G. Skovoroda, Chernivtsi, 58002, Ukraine

ON THE PRINCIPLES OF INSOLVENCY LAW OF BANKING INSTITUTIONS

Summary

The article is devoted to the principles of bankruptcy law. It is highlighted such principles as protection of rights and legal interests of bank depositors, strengthening of trust in the banking system of Ukraine, stimulation of attraction of funds to the banking system of Ukraine, ensuring effective procedure for the withdrawal of insolvent banks from the market and liquidation of banks ; principle of administrative management of bankruptcy processes of banks; the principle of separation of supervisory and managerial functions in the right of bankruptcy, based on the division of competences of the NBU and the Deposit Guarantee Fund; the principle of priority of claims settlement of individuals and some others.

Key words: insolvency of banks; principles of bankruptcy procedure, banking system, liquidation of banks